

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра маркетингу та міжнародної логістики

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ (підпис)
“ ____ ” _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 075 Маркетинг

за освітньою програмою «Маркетинг і міжнародна логістика»

на тему: «Особливості логістичної діяльності підприємств торгівлі на
прикладі ТОВ «Таврія В»»

Виконавець:

студент ФМЕ

Онищак Анна Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

(науковий ступінь, вчене звання)

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис

Одеса 2024

АНОТАЦІЯ

Онишак А. В. «Особливості логістичної діяльності підприємств торгівлі на прикладі ТОВ «Таврія В»».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності «075 Маркетинг» за освітньою програмою «Маркетинг і міжнародна логістика». Одеський національний економічний університет.- Одеса, 2024.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти сутності та функції логістичної діяльності на підприємствах, більш детально розглянуто різні типи логістичних процесів підприємства та їх особливості та проаналізовано методичні підходи до визначення оцінки управління логістичної діяльності

Проаналізовано

Загально у роботі було проаналізовано економічну діяльність підприємства та проведено аналіз управлінської діяльності на торговельному підприємстві ТОВ «Таврія В», також було проведено оцінку логістичної діяльності для визначення передумов оптимізації витрат підприємства

Запропоновано

В роботі було запропоновано вирішення проблеми з матеріальними витратами підприємства, а саме стосовно електроенергії, було розглянуто шляхи рішення для зниження частини витрат на електроспоживання складських приміщень.

Ключові слова: торговельне підприємство, логістична діяльність, матеріальні витрати, електропостачання

ANNOTATION

Onyshchak A. Features of logistics activities of trading enterprises using the example of LLC "Tavria V"

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty «075 Marketing » for the educational program « Marketing and International Logistics ». - Odessa National Economics University. – Odessa, 2024.

The work deals with the theoretical aspects of the essence and functions of logistics activities in enterprises, focusing on various types of logistics processes and their characteristics. Methodological approaches to assessing the management of logistics activities are analyzed.

Author analysis

The economic activity of the enterprise was analyzed, and managerial activity at the trading enterprise LLC "Tavria V" was examined. An evaluation of logistics activities was conducted to identify prerequisites for optimizing the company's costs.

Proposals:

The qualification work provides proposals for solutions to the problem of material costs at the enterprise were proposed, particularly regarding electricity consumption. Ways to reduce costs for electricity consumption in warehouse premises were considered.

Keywords: Trading enterprise, logistics activities, material costs, electricity supply

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЛОГІСТИКИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1 Сутність, функції та організація логістичної діяльності на підприємстві

1.2 Особливості різних типів логістичної діяльності на підприємстві

1.3 Методичні підходи до оцінювання управління логістикою підприємства

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ТАВРІЯ- В»

2.1 Загальна економічна діяльності підприємства ТОВ «Таврія В»

2.2 Аналіз управлінської діяльності на підприємстві

2.3 Оцінка ефективності та дослідження передумов оптимізації логістичної системи на підприємстві

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ТАВРІЯ-В»

3.1 Виявлення та аналіз проблем підприємства для подальшого покращення ефективності діяльності

3.2 Визначення напрямків оптимізації логістики підприємства

3.3 Економічне обґрунтування доцільності реалізації запропонованих заходів щодо оптимізації логістики підприємства

ВИСНОВКИ

ВСТУП

Протягом останніх років підприємства України працюють в складних умовах, зумовлених негативним впливом зовнішніх факторів, таких як оголошена пандемія COVID-19 та військовою агресією з боку Російської Федерації. В результаті загарбницької війни, яка триває з 24 лютого 2022 року, відбулись значні зміни в діловому середовищі та умовах ведення бізнесу.

Підприємства намагаються працювати у штатному режимі, незважаючи на можливість завдання шкоди в наслідок війни та непередбачуваність майбутніх подій, прагнуть до використання останніх інноваційних технологій та прямого практичного їх застосування. В існуючих умовах бізнес постійно шукає можливі рішення для підвищення стійкості і працездатності підприємств. Одним із актуальних напрямків забезпечення безперервності діяльності і подальшого розвитку підприємств торгівлі є активна і ефективна робота логістичної системи.

Воєнний стан в Україні спричиняє серйозні виклики для логістичної системи країни. Логістична сфера діяльності будь-яких організацій страждає через пошкодження транспортних шляхів. Руйнування в наслідок обстрілів мостів, доріг, залізничних колій, портової інфраструктури ускладнює пересування вантажів. Руйнування складів, перевантажувальних терміналів та інших логістичних об'єктів призводить до перебоїв у зберіганні та обробці вантажів. Через бойові дії стають недоступними логістичні маршрути, традиційні для деяких регіонів, що змушує шукати альтернативні шляхи. Спостерігається зростання витрат на транспортування та складування товарів, що відбувається через неминуче зростання цін на паливо, енергію і супутні матеріали. Багато підприємств зупиняють свою діяльність або працюють з перебоями. Логістичні компанії змушені оперативно реагувати на змінювані умови, що вимагає гнучкості та швидкого прийняття рішень. Умови воєнного стану ускладнюють координацію між різними учасниками логістичного ланцюга, що призводить до збоїв і затримок.

Ці проблеми значно ускладнюють логістичні операції в Україні під впливом воєнного стану, вимагаючи від компаній пошуку нових рішень та адаптації до складних умов.

Мета дослідження: Метою кваліфікаційної роботи є обґрунтування теоретичних положень, методичних підходів та науково-прикладних рекомендацій щодо управління логістичною діяльністю ТОВ «Таврія В»

Завдання дослідження:

- Визначити теоретичні основи управління логістичною діяльністю підприємств;
- Розглянути економічну характеристику ТОВ «Таврія В»
- Дослідити управлінську діяльність на підприємстві
- Проаналізувати ефективність логістичної діяльності ТОВ «Таврія В»
- Визначити напрямки логістичної оптимізації логістичної діяльності
- Рекомендувати заходи, спрямовані на оптимізацію логістичного напрямку діяльності підприємства

Об'єктом дослідження є матеріальні витрати логістичної діяльності ТОВ «Таврія В» та розробка пропозицій для скорочення витрат в майбутніх періодах.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та прикладних положень щодо дослідження та удосконалення логістичної діяльності підприємств.

Методи дослідження Добір і використання методів відповідно до розрахунків, що потребуються у роботі. Сукупність методології, що відповідає до суті завдання, були застосовані такі методи, як порівняльний, балансовий метод, метод розрахунку регресії.

Інформаційна база дослідження законодавчі та нормативні акти з питань діяльності підприємства, періодична література з логістики, внутрішня звітність підприємства.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (29 найменувань). Загальний обсяг роботи становить сторінок. Основний зміст викладено на сторінках. Робота містить 17 таблиць і 10 рисунків.

ВИСНОВКИ

1. При огляді та вивченні теоретичної частини можна зазначити важливість логістичної діяльності на підприємстві. Це значуща сфера діяльності, яка відіграє важливу роль на підприємствах, що займається оптовою і роздрібною торгівлею, оскільки вона вагомо впливає на витрати та навантаження. Логістична система підприємства складається з декількох фаз, а саме: постачання, складування, зберігання та збут продукції. Одним із вагомих напрямків логістики на підприємстві є складська логістика. Вона відіграє важливу роль у формуванні витрат на зберігання товару і має певні особливості, що впливають на розрахунки.

2. Загальна ефективність логістичних показників є важливим аспектом і залежить від багатьох факторів та критеріїв, які дозволяють відстежувати зміни та виявляти проблеми в логістичному ланцюгу торговельного підприємства. Ефективна логістика є показником успішного підприємства і сприяє подальшій оптимізації бізнес-процесів в цілому. Для цього використовують різні методичні підходи, які допомагають зрозуміти показники ефективності і розробити план для подальшої стратегії оптимізації.

Прогнозування з високою точністю дозволяє передбачати попит і швидко на нього реагувати, зменшуючи потребу в великих запасах. Ефективність управління запасами відображається через старіння запасів і пов'язані з цим витрати. Завантаження виробничих потужностей демонструє, наскільки оптимально використовуються ресурси.

3. Ключові показники ефективності, такі як тривалість операційного циклу і оборотність запасів, дозволяють оцінити продуктивність і швидкість обороту капіталу. Рентабельність різних видів капіталу показує, наскільки ефективно ресурси перетворюються на прибуток.

Оцінка логістичних систем загалом допомагає підприємствам визначати області для вдосконалення, оптимізації витрати та підвищення загальної

продуктивності, що сприяє покращенню конкурентоспроможності на ринку продуктивність, що покращує конкурентоспроможність на ринку.

4.3 метою аналізу логістичної діяльності ТОВ «ТАВРІЯ В» проведено зокрема аналіз фінансово-господарської діяльності. Визначено основні напрямки діяльності підприємства, досліджено історію розвитку бізнесу.

З метою дослідження економічного потенціалу конкурентного розвитку компанії на підставі річної фінансової звітності підприємства проведено аналіз фінансових показників діяльності ТОВ «Таврія В» за період 2021-2023 років.

Проведено аналіз динаміки і структури активів підприємства. Вартість необоротних активів підприємства перевищує залишки оборотних активів станом на 31.12.2023 більш ніж в 1,7 разів. Необоротні активи майже повністю складаються з вартості основних засобів (будівлі, обладнання, транспортні засоби тощо).

У складі оборотних активів більш ніж 90% складаються з вартості товарних залишків, що в цілому відповідає напрямку діяльності підприємства.

Структура дебіторської заборгованості вказує на наявність значних залишків торгової дебіторської заборгованості, яка демонструє тенденцію к зростанню, що в свою чергу пояснюється уповільненням здійснення боржниками розрахунків за придбані товари на фоні ускладнення загальної економічної ситуації в державі.

Відмічене зростання власного капіталу підприємства за рахунок накопичення нерозподіленого прибутку. За період 2022-2023 років нерозподілений прибуток збільшився на 7,7% і станом на 31.12.2023 склав 284 185 тис. грн, що свідчить про достатньо ефективне функціонування підприємства.

За результатами аналізу складових фінансового результату ТОВ «Таврія В» відмічена наявність певних коливань показників доходів і витрат підприємства протягом 2021-2023 років. Проте в 2023 році зафіксована стійка тенденція зростання складових фінансового результату до підвищення, що напевне

пов'язано з активізацією процесів та свідчить про ефективність заходів, що вживаються на підприємстві з метою стабілізації доходності діяльності.

Наряду з ростом доходів спостерігається збільшення витрат підприємства, зокрема витрат на збут – однієї із впливовіших статей витрат, пов'язаною з забезпеченням функціонування логістичної інфраструктури підприємства та об'єктів роздрібної торгівлі.

Загалом, аналіз показує, що хоча доходи від основної діяльності підприємства зросли, збільшення витрат і зменшення прибутковості свідчить про потенційні проблеми в управлінні витратами та ціноутворенні. Підприємству варто звернути увагу на оптимізацію витрат і покращення управління для підвищення ефективності своєї діяльності.

В процесі аналізу розглянуто аналіз структури і динаміки операційних витрат підприємства за економічними елементами. Найбільшу увагу з метою подальшого аналізу привернули матеріальні витрати. складу матеріальних витрат входять витрати на електроенергію, паливо, запчастини, інші товаро-матеріальні цінності, необхідні для забезпечення безперервної і ефективної діяльності підприємства, ціни і тарифи на які в свою чергу постійно піднімаються.

Проведено аналіз показники фінансово-господарської діяльності підприємства, зокрема рентабельності, ліквідності, оборотності активів.

Розраховані коефіцієнти вказують на загальне погіршення прибутковості діяльності підприємства, невисокий рівень ліквідності, та зношеність необоротних активів.

В цілому, ці тенденції свідчать про необхідність проведення детального аналізу фінансових показників та вжиття заходів для покращення фінансової стабільності, ефективного використання ресурсів та загальної прибутковості підприємства з метою забезпечення успішного розвитку у майбутньому.

За підсумками аналізу управлінської діяльності підприємства можна дійти висновку, що ТОВ «Таврія В» не посідає найвищих позицій, але можна зазначити, що сильними сторонами є лояльність до бренду споживачами та рівень дистрибуції, що включає кількість маркетингових майданчиків та регіонів з розташованими магазинами.

5. За результатами SWOT-аналізу можна дійти висновку, що переважно для ТОВ «Таврія В» буде перспективна стратегія посилення позицій на ринку. Дивлячись на кількість ресурсів, якими володіє компанія, можна визначити те, що вона має великий потенціал у збільшенні частки ринку і опануванні нових регіонів України.

Детальне дослідження логістичної системи підприємства, зокрема роботи логістичного центру, а також аналіз товарного асортименту, свідчить про можливість для подальшого розвитку та оптимізації. Це, у свою чергу, може підвищити ефективність логістичних операцій і сприяти загальному зростанню компанії.

Таким чином, ТОВ «Таврія В» має значний потенціал для подальшого розвитку, і реалізація відповідних стратегій може допомогти зміцнити її позиції на ринку, розширити географічне покриття та покращити логістичні процеси.

6.3 аналізу наведеного в попередніх розділах зрозуміло, що однією із впливових проблем сьогодення можна відокремити енергопостачання. З однієї сторони, відключення від електроенергії є серйозним випробуванням для всіх сфер бізнесу, особливо для підприємств, що мають велику потребу в постійному безперервному енергопостачанні. З другої сторони, зростання тарифів на електроенергію безпосередньо формує витрати підприємства на енергозабезпечення і це обумовлено тим, що вартість електроенергії визначається зовнішніми регуляторами та ринковими умовами, на які підприємство не може впливати.

Також до підвищення витрат може призвести недостатня енергоефективність обладнання та систем. Застаріле обладнання або недоліки в системах енергоменеджменту можуть спричинити неефективне використання енергії. Завищення витрат на електроенергію також може бути спричинене зокрема використанням неефективного освітлення (використання неефективних ламп, нераціональне розміщення світильників тощо), невикористанням відновлюваних джерел енергії (відсутність систем сонячних панелей або інших відновлюваних джерел енергії, які могли б знизити залежність від традиційних джерел електроенергії).

7. Основним напрямком оптимізації логістичної системи підприємства в роботі обрано управління витратами, яке включає зокрема аналіз витрат на логістику, ідентифікацію можливостей зменшення витрат, заходи, направлені на підвищення ефективності діяльності.

В процесі аналізу визначено основні напрями споживання електроенергії, які забезпечують функціонування логістичного центру ТОВ «Таврія В». Одним із найвпливовіших для складських приміщень джерел споживання електроенергії визначено системи освітлення. Проведено аналіз витрат на освітлення приміщень складу і запропоновано шляхи оптимізації для більш ефективного використання ресурсів.

8. Для першого етапу обрано переоснащення системи освітлення частини складських приміщень логістичного центру ТОВ «Таврія В» з найбільшою площею, а саме сухий склад площею 29 000 м² світлодіодними лампами.

В роботі приведено техніко-економічне обґрунтування запропонованого переоснащення за підсумками якого розраховано можливість окупності проекту протягом двох років. Можлива економія за підсумками трьох років сягає 64% від витрат на споживання електроенергії люмінесцентними лампами враховуючі витрати на заміну ламп, та може скласти 27 451 тис. грн. Крім того, існує цілий ряд інших переваг використання світлодіодних ламп, що може додатково збільшити вартість економії та зменшити час окупності.

1. Логістика : навчальний посібник [Електронний ресурс] / О.В. Безсмертна, О. О. Мороз, Т. М. Білоконь, І. В. Шварц. – Вінниця : ВНТУ, 2018, (PDF, 161 с.)
2. Логістика: навч.посіб. / Безугла Л.С., Юрченко Н.І., Ільченко Т.В., Пальчик І.М., Воловик Д.В. – Дніпро: Пороги, 2021. - 252 с
3. Алькема В.Г. Логістика. Теорія та практика. Навчальний посібник. / В.Г.Алькема, О.М.Сумець. – К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2008. – 272 с.
4. Кислий В.М., Біловодська О.А., Олефіренко О.М., Соляник О.М. Л 69 Логістика: Теорія та практика: Навч. посіб. – К: Центр учбової літератури, 2010. – 360 с.
5. Логістика: навч. посібник /О.І. Гуторов, О.І. Лебединська, Н.В. Прозорова / Харк. нац. аграр. ун-т. – Харків: Міськдрук. 2011. – 322 с.
6. Сьомін О. Я., Орлова К. Є. Логістична система підприємства: поняття та роль у господарській діяльності // Державний університет «Житомирська політехніка». – 2024.
7. Логістика постачання, виробництва і дистрибуції: навч. посібник / М. Ю. Григорак, О. В. Карпунь, О. К. Катерна, К. М. Молчанова. - К. : НАУ, 2017. - 364 с.
8. Економічні категорії, економічні показники та економічні категорії : навчальний посібник з курсу «Основи економічної теорії» для технічних спеціальностей / Р. В. Яковенко. – Кропивницький : ЦНТУ, 2018. – 20 с.
Єгоров, Ю.Н. Про умови використання в логістичних процесах системи тотального управління якістю (TQM) / Ю.М. Єгоров // Наука і бізнес: шляхи розвитку. - 2015. - № 10 (52). - С. 50 – 54
9. Шталь Т., Уварова А. Логістична діяльність торговельного підприємства: сутнісні характеристики та формалізація моделі // Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. – Харків, Україна, 2024.

10. Павлова В. А., Гончар Л. А. Функціональні підсистеми комерційної логістики // Дніпропетровський університет економіки та права, Україна. – 2021.
11. Тарасюк Г.М., Рудківський О.А., Рудківська А.Ю., Лагута Я.М. Навчальний посібник для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Логістика» для студентів денної та заочної форми навчання галузі знань 07 «Управління та адміністрування» [Електронне видання]. – Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2020 – 95 с.
12. Логістика : навчальний посібник [Електронний ресурс] / О.В. Безсмертна, О. О. Мороз, Т. М. Білоконь, І. В. Шварц. – Вінниця : ВНТУ, 2018, (PDF, 161 с.)
13. Логістичне управління запасами: навчально-методичний комплекс дисципліни [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 073 «Менеджмент» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: І.С. Луценко. – Електронні текстові дані (1 файл: 1, 96 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 69 с.
14. Кушнір Т.М. Обґрунтування доцільності використання маркетингу закупівель на ринках товарів промислового призначення. Східна Європа: Економіка, бізнес та управління. 2018. Вип.5 (16). С.133-137
15. Лігоненко Л.О. Управління закупівельною діяльністю на підприємствах торгівлі: концептуальні рішення. Наука й економіка. 2014. Вип. 1. С. 181–18-
16. Шаповал С. П., Возняк О. Т., Дацько О. С. Ефективність системи теплопостачання на основі сонячного колектора за зміни кута надходження теплового потоку // Національний університет "Львівська політехніка", кафедра теплогазопостачання і вентиляції, кафедра техногенно-екологічної безпеки. – 2024.
17. Мадяр Р. О. Контроль логістичної діяльності на підприємствах в умовах глобалізації // ДВНЗ "Ужгородський національний університет", м. Ужгород. – 2022.

18. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0332-06#Text>
19. Бленда Н. О., Коротєєв М. А., Соковніна Д. М., Соколюк С. Ю., Жарун О. В. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища – основа визначення стратегічного напрямку розвитку підприємницьких структур // Уманський національний університет садівництва. – 20
20. Стратегічний аналіз галузі. Навчальний посібник / За ред. Лотиш О.Я. – Тернопіль: Економічна думка, 2019 – 248 с.
21. Стратегічне управління: навч. посіб. / В. Л. Дикань, В. О. Зубенко, І. В. Токмакова та ін. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 272 с.
22. Логістика : навчальний посібник [Електронний ресурс] / О.В. Безсмертна, О. О. Мороз, Т. М. Білоконь, І. В. Шварц. – Вінниця : ВНТУ, 2018, (PDF, 161 с.)
23. Комеліна О. В., Гаманко Р. С. Логістичне управління збутовою діяльністю підприємства: концептуальний підхід // Економіка та управління підприємствами. – Мукачівський державний університет. – УДК 339.13:658:7. – © Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка. – 2022.
24. Струнін, В. В., Селівончик, А. В. (2017). Комплексний аналіз логістичної системи підприємства та визначення ефективності від її впровадження. Ефективна економіка – Efficient economy,
25. Ковбаса, О. М., Холохоренко, Д. С., & Чалий, Д. Р. (2019). Аспекти визначення ефективності логістичної діяльності підприємства. Економіка та управління підприємствами – Economics and business management, 3 (20), 242–248.
26. Про внесення змін до Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010-2020 роки : Постанова Кабінету міністрів України від 19.06.2019 № 556. Офіційний вісник України. 2019. № 53.С. 15.
27. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/556-2019-%D0%BF#Text>

28. Джеджула В.В. Формування організаційно-економічного механізму підвищення енергоефективності промислових підприємств / В.В. Джеджула // Економічний аналіз : зб. наук. пр. 2013. Вип. 12. Ч. 3. С. 116–118.
29. <https://index.minfin.com.ua/tariff/electric/prom/market/>